

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor.	— fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.
Egy évre . . .	5	—	5
Fél évre . . .	3	—	3
Negyed évre . . .	2	—	2
Egy óra . . .	—	—	—
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felolós szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Világkiállítás Szt.-Louisban.

(1904.)

Az amerikai egyesült államokban 600,000 lakossal bíró hatalmas város Szt.-Louis. A Missisippi mellett fekszik, rakpartja 30 kilométer. Maga a város 162 négyzet kilométeren fekszik. Van husz nyilvános parkja, 65 szállodája, 40 kórháza, 23 nyilvános olvasóterme, 125 iskolája, 54 gimnáziuma és akadémiaja, 323 temploma és kápolnája. Vízvezetéke 150 millió, nagy vashidja 50 millió koronába került. Gyára 8000 van. A világ legnagyobb sörgyára 70 millió korona értékű sört gyárt évente. Ez a város 200 millió koronát biztosított az 1904. évben megtartandó világkiállítás építkezéseire és keresztvitelére.

Az a kérdés most már, hogy Magyarország részt vegyen-e officiele azaz hivatalosan ezen a kiállításon?

Az 1893 évben Chicagóban tartott világkiállításon Magyarország nem vett hivatalosan részt, — melynek az akkori politikai helyzet volt az oka — nem is értünk el semmit, míg Ausztria bámultatta kiterjedt iparát; azonban az 1900 évi párisi kiállításon már saját lábunkon állva, hatalmas siker koronázta fáradozásainkat.

Azt gondolták, hogy a Mac Kinley

féle vámtörvény következtében alig fogunk Amerikával üzleteket kötni, azonban a statisztikai kimutatások épen az ellenkezőt bizonyítják. Igaz, hogy nyolcz állam között osztrák-magyarországnak legkisebb a bevétele, mert csak 10 millió dollár értéket viszünk be, de az utolsó 5 év alatt mégis 115 %-kal emelkedtünk, míg Nagybritannia, Németország, Franciaország, Olaszország, Hollandia az 50 százaléku emelkedés között vannak, míg Belgium 90% emelkedést mutat.

Pedig volna nekünk mit szállítani Amerikába. Nincs azonban jó összeköttetésünk. Különös, hogy oly kevesen foglalkoznak nálunk a kiviteli üzlettel. Eladható ott jó árban: szilva, bab, bor akár hordóban, akár üvegekben. Játékszerek, dohányzó készülékek, kefék, fésűk, művirágok, tollak kalapdiszek stb.

Kívánatos volna tehát, hogy Magyarország ezen óriás méretű kiállításon a jövőre való tekintetből is hivatalosan részt vegyen. Szerencse, hogy a budapesti amerikai consul Chester Frank kedveltegyéniség a magyar kormánynál, s bizonyára mindent meg fog tenni, hogy Magyarországról menél több kiállító vegyen részt esetleg a kormány segítsége mellett.

Ezenkívül gondoskodni kellene

arról is, hogy tapasztalat szerzés céljából fiatal kereskedőinknek és iparosainknak alkalom adassék a kiállítás meglátogatására.

Már most kellene ösztöndíjakat kiírni és azokat olyan ügyes emberek közt kiosztani, a kik 1904 év május haváig az angol nyelvet elsajátítják és képességüket arra nézve betudják bizonyítani, hogy a kiküldetést megérdemlik, a kiállításon való résztvétel következtében munkájuk finomodhatik, a találmányok hazájában olyan praktikus dolgokat is el tudna lesni, melyeket majd itthon hazája javára és dicsőségére értékesíthet.

Építészeinknek is érdemes lenne megnézni azon colossális dimenzióju építményeket, melyek újabb időben még az új világ lakóit is bánulatba ejtik.

Épen Szt. Louisban van a világ legnagyobb vasuti indóháza.

Hát még gazdáink mily sokat profitirozhatnak. — Szilassy Zoltán már tíz év előtt megirt könyvében bámullatadózik az amerikaiak kitünő gazdálkodási rendszerének.

Nagy baj az, hogy a magyarok oly nagyon félnek a tengertől, mert a költséget nem sajnálnák, de félnek a tengeri betegségtől, vízbefulástól. — Szerencse, hogy a rézbőrű indiánoktól

A pataki réten.

(Hajdu történet.)

Ez sem volt utolsó eset, midőn a kedves öreg nagyá yus, nemzeti Daróczi István uram 120 hold kaszálós rétet bérlet a pataki határban a sárospataki collegiumtól. Nemzeti Csohány János uram volt a társa ezen vállalkozásban . . . A selyem szálu széna kellett a sok jószágának. Tehát nagyatyusék 32 kaszás nánási hajduval vágattak rendre az illatos rét virágos fűvét. Már pedig 32 kaszás nánási hajdu ugyancsak fogja, nyomja a kasza nyelét. Nem is cselekedhetek másként. Egy az, hogy a kasza könnyen suhogott a kerges hajdu marokban, mas az, hogy nem hamvába holt ügyelőjük volt nekik manap is élő hűszomszéd, Szücs István uram személyében, ki talán még a pacsirtánál is korábban ébredt fel és maga vitte legelő a rendet, katonásan kilépvén, izmos, ernyedetlen munkáskarokkal suhintván a réti mezőbe a kaszát, melyre könnyeseppként hullott a virágok harmata és kövér, vastag rendek jelezték az utját, melyen a harminczkét kaszások verejtekezve, dünyögve követték hűséges öreg Szücs István

uramat . . . A gazdát nem sejtő paraszti emberek csufoikodós kishitűségével többször is szemére térítették Szücs Istvánnak a harminczkét kaszások :

— Beg törri kend magát, talán biz' saját kap kend ezir' a nagy szaladásir' . . .

Hanem azért a kerges marku harminczkét nánási kaszások emberségesen rendre vágták mind az anyaszénát, mind későbbed a gyöngye sarjut. Nekik is bőven megvolt a hasznok a becsületes munkájok után. nagyatyusék sem panaszkodtak, hogy ritka volt a pataki réten a vontatókba rakott illatos széna . . .

Ámde történt, a sárospataki collegiummal némely földes urak pert indítottak a pataki rét fölött, mely réten át fűzfáktól árnyékos, halban gazdag patak folydogált . . . Némely földes uraknak is feküdt itt rétyök, a collegium rétyéből ehhez akartak tekintélyes darab földet perelni . . . Különösebben az eret. a patakot akarták magoknak tulajdonítani . . . A collegium pedig nagyatyuséokra hivatkozott. A nánásiak bizonyítják, milyen terület földet bérlettek és meddig kaszáltak a rétet.

Tanubizonyság tételre Patakra hívták

tehát nagyatyusékat. Nevezetes uriember volt ott akkor Meczner Rudi. Maga jött atyusékért és a Medve ügyvéd is velök volt, a ki ezen utközben Ujfaluban tizenkét tojásból fogyasztott rántottát. És inderkedtek is vele, hogy tizenkét csirkét pusztított el akkor, mert kissá zavarodott tojásból készült a Medve ur rántottája.

Két kocsivai mentek. Táncozó paripákon. Ment maga nemzeti Csohány ur is. Még két nánási főfokaszást is vittek tanúságra, Szücs Istvánt, meg az öreg Toronyit . . .

A nánásiak tanuskodtak is hiven és legjobb tudomások szerint a collegium igazsága mellett, ami nem tetszett semmiképpen Dobozy nevezetű főszolgabírónak, mert az uraságok embere volt és így förmedt nagyatyusra :

— Fekete lilek van abban a szip ünneplőben.

Ugyanis nagyatyusék ünnepirendű szép magyar ruhába voltak öltözve . . . Büszke, kemény, hajduember volt nagyatyus, nem türte senkitől a becsmérő szót. Most is felvillant a szeme és ott a pataki réten a sok

nem félnek. Igaz hogy azok csendes emberek lettek.

Ha valaki tanulni, tapasztalni, élvezni akar, el ne mulassza megnézni 1904-ben a Szt. Louisi kiállítását. Van elég idő a készülődésre.

Komlóssy Miklós.

A zsidó polgártársak figyelmébe.

(Level a szerkesztőhöz a sarospataki főiskola felhívása ügyében.)

Debreczen. február 20. án.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

B. lapja f. évi február 19. iki számában elszomorodott szívvel olvastam a sarospataki ev. ref. főiskola egyházi és világi előjáróságának ama felhívását, melyben utalva a nevezett főiskola százados küzdelmeire és érdemeire, most fennahasanak 371-ik évében segélyért hívja fel a prot. egyházak adozat-kész híveit, segélyre hívja fel abból a célból, hogy tanári karának nagy és nemes hivatásához, ha nem is fényes, de legalább a mindennapi tisztességes kenyeret biztosító javadalmazást adhasson.

En tudvalevőleg nem tartozom a prot. egyházak hívei közé, mert Mózes vallásának születtem és őseim hitében kivanok élni és meghalni, iskolámat nem is a sarospataki, hanem a zilahi és debreczeni Collegiumban végeztem, de mint magyar ember annyit én is tanultam, annyit én is tudok a Historiából, hogy a prot. egyházak és iskolák ellentétele, küzdelme és adozatai nélkül a magyar nemzet aligha nem egészen a múlté lenne már. Érzem azt is, hogy a prot. egyházak és iskolák gyengítése a magyar nemzet politikai jogának és társadalmi szabadságának gyengülését jelenti.

És tudom azt is, hogy zsidó hitsorsosaim igen jelentékeny része a maga erkölcsi nevelését és tudományos kiképzését, tehát mai boldogulásának és boldogságának alapját éppen a prot. egyházak által fenntartott

külön különféle urirendek előtt annyit mondott Dobozynek:

— Tartsa meg az ur magának az ilyen esunya beszédet.

Azzal neki indult az érmentén nagy atyus és pontról-pontra mutogatta a határt.

— Még itt fogtuk a határt... Eddig kaszaltunk!

A nánsiak hitet tévén: a pör a collegium igazsága mellett dőlt; de a pataki collegiumi urak tartottak is olyan áldomást a sarospataki nagy vendégfogadóban, sem két, sem haromszázada került az a pazarkodás. A cigányok még másnap reggel is húzták, csak a két kaszás nánsi magyar, Szücs hajdu és öreg Toronyi hajduuramek buslakodtak szárnyatörött daruk módjára az asztalvégen. Ő kigyelméjek sem ettek, sem ittak. Mindig csak az motoszkált a becsületes jámbor hajdukoponyájokban, kik fizetik ennek az áldomásnak a pazar költséget?

Szabad Hajdu.

főiskolákban nyerte és így ezen iskoláknak nemcsak én, de a társadalom műveltebb rétegei közé tartozó hitsorsosaim legnagyobb része is örök hálával tartozik.

Hiszen kezeim közt van a prot. egyházak által fenntartott jelesebb főiskolák mult évi értesítője. Ezekből az értesítőkből összeállítottam, hogy a mult évben hany Mózes vallású gymnáziumi tanuló volt a főbb intézetekben.

Ime hadd beszéljenek a számok:

1. A nagyenyedi Bethlen collegiumban mózes hitű tanuló volt: 18.

2. A zilahi ev. ref. collegiumban mózes hitű tanuló volt: 36.

3. A kolozsvári ev. ref. collegiumban mózes hitű tanuló volt: 40.

4. A debreczeni ev. ref. collegiumban mózes hitű tanuló volt: 20.

5. A sarospataki ev. ref. collegiumban mózes hitű tanuló volt: 36.

6. A pápai ev. ref. collegiumban mózes hitű tanuló volt: 110.

7. Az eperjesi ág. hitvallású collegiumban mózes hitű tanuló volt: 170.

Tehát középiskolai tanuló volt összesen: 430.

Az akadémiai tanulók létszáma pedig ezen 7 tanintézetben hozzá véve a kecskeméti jogacadémia 18 mózes hitű hallgatóját: 270.

Ime tehát nem számítva a prot. egyház által Budapesten, Sopronban, Szarvason, Hódmezővásárhelyt, Marosvásárhelyt, Nyíregyházán, Szathmárt, M. Szigeten, Miskolczon, Mezőtúron, Csurgón stb. fenntartott középiskolákat, csak a fent felsorolt intézetekben 700-nál több mózes hitű középiskolai tanuló és academiái hallgató volt. Ha pedig az itt felsorolt többi intézetek értesítőjét is beszerezném, ki tudom mutatni, hogy a prot. egyházak által nagy áldozatok árán fenntartott főiskolákban a mózes hitű középiskolai tanulók és academiái hallgatók száma a 2000-et meghaladja.

Már régóta fajó szívvel tapasztalom azt, hogy zsidó hitsorsosaim közül a legtöbben, ha az életbe kilépnek és munkájukat s fáradozásukat siker és szerencse koronázza, nagy vagyonra és tekintélyre tesznek szert, vajmi könnyen megfélekednek azokról az iskolákról, a hol erkölcsi nevelésüket és első tudományos kiképzésüket, szóval mostani boldogulásuk és boldogságuk alapját megszerezték. Onnet azonban a zsidó hitsorsosaim a maguk bökéző adományával soha sem hiányoznak, a honnet a kir. Udvarnak, kir. kormánynak vagy bármely más hatalomnak ragyogó napja kegyesen reájuk mosolyog.

En azonban ismerem és szeretem hitsorsosaimat, bizom okosságukban és nemeslelkűségükben, ezért hiszem, várom és reményelem, hogy a százados küzdelmekben oly nagy érdemeket szerzett sarospataki főiskola egyházi és világi vezetőinek panaszos szózatja, nem leszen a pusztában elvesző szózat, de elhat az ő szívükig, megnyitják zsebeit és leteszik a magyar fajszeretet, a magyar szabadságon dolgozás, a magyar nemzeti művelődés oltárára a maguk fillereiket.

En részemről, kit az ég sok vagyon helyett, inkább sok gyermekkel áldott meg,

itt küldöm a magam szerény adományát 20 koronát és maradok a tekintetes Szerkesztő Urnak

igaz tisztelettel és nagyrabecsülettel mindenkor kész szolgája:

Dr. Kardos Samu.

A debreczeni történelmi hangversenyről.

(A „Debreczeni Dalegyelet“ 1903 febr. 5-én tartott történelmi hangversenye 1-ső cziklusának bevezető ismertetése.)

Irta és felolvasta: **Csurka István** egy. titkár.

Melyen tisztelt közönség!

A Debreczeni Dalegyelet közelebb tartott igazgatósági választmányi gyűlése azt határozta el, hogy a szokásos dalestelyek egyidőre leendő függőben hagyásával, az idegen, bár szép melódiák pihentetésével, tisztán és kizárólag a magyar nemzet lelkétől leledzett búféléjtő, avagy szívvidámitó dallamokat mutatja be, immár 40 even keresztül mindig halas közönségenek.

Igy született meg a magyar történelmi hangverseny tartásának eszmeje, mely eszme böleső korából nagy gyorsasággal kifejlőve, ifjui erővel áll itt a megvalósulás küszöbén, a m. t. közönség előtt.

Magyar történelmi hangverseny!?, mely a magyar nemzet életében, jó es rossz napjaiban dalolt, vagy énekelt melódiákat összegyűjtve, kiválogatva, feldolgozva, a legregibb időktől kezdődő, részint szajhagyomány utján, részint nyomtatásban fennmaradt dalokat úgy állítsa egy nagy művelt közönség elé, hogy mindez a haligtóság igényeinek megfelelő, a Dalegyülethez kötött varakozást kielégítő legyen — nagy feladatot rótt az e tárgyban kiküldött bizottságra, annyival is inkább, mivel töretlen utakon kellett járni ott, hol pedig egy dal melódiája egy kortörténetet fest, hol t. i. a korhű szöveg korhű melódiát feltetelezz és követel.

S hogy mégis nem riadott vissza a nagy feladattól s hogy a hazai daleygyesületek által megvalósítandó célhoz vezető utat mintegy kijelölte s hogy daleygyeletünk elküldetésében, hazafias missiojában vetett hitét éppen magában a Dalegyületben megerősítette, hogy a mit tavol széles e hazában, sőt külföldön való szereplésével már annyiszor nyilvánvalóvá tett, arról az oldalról, itthon, a Dalegyelet saját közönségenek is bemutatja: ebben van a bizottság egyik főérdeme.

A felvett és bemutatandó dalok a magyar nemzetnek e hazában történt megtelepedésétől számított időtől a jelenkorig keletkezett azon melódiák foglalátja, melyek a zenei izlés fejlődését tekintve is jellemző egyedei.

A történelmi vonatkozású dalok nagy és széles mesgyéjét két barázdával három táblára hasítottuk.

Igy vettük fel a tisztább látás szempontjából a pogánykortól- 1700-ig terjedő első, a XVII-ik századot mint második és az 1800-as éveket, mint a jelenkorig terjedő 3-ik korszakot.

A első tábla a legnagyobb, de egyszerűságra a legkoparabb; a hol bizony csak tallózni lehet.

Áll ez különösen jöskori dalköltészetünkre. Magyarátját főként a keresztényen vallás felvételében és terjedésében ta-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja az ártalmatlan növényi anyagokból készült s kipróbált jó hatású **Dr. Borsos-féle HAJSZESZÉT**, mely megóvja a fejbőrt az elkorpsodástól, megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtörését s szétszakadását, a hajelmolyosodását. Megszünteti mindenféle hajbetegséget s ezért mint óvszer is melegen ajánlható. **Nem rontja a haját**, sőt annak növelését elősegíti s a **haját dussá, sűrűbbé teszi.** Kis üveg ára 1 kor. nagy üvegé 2 kor. Azoknak, kik a hajszesznek nem barátai, ajánlható a fentihez hasonló hatású s jóságú **Dr. Borsos-féle Hajkenőcs**, melyből kis tegely 1 kor. nagy tegely 2 kor.

láljuk, a mely t. i. irtó harcztot folytatott a pogány hitnek összes emlékei, különösen költői termékei ellen. Vallási harzi, történeti vonatkozású költői termékeink ez irtó hadjarat áldozatai lettek. Pedig abban kétkednünk is alig lehet, hogy eleink már az őshazából ne hoztak volna dalt. Avagy mit bizonyítana a 926-iki rabló hadjárattal egykori Ekkehardnak, a szt. gallei kolostor kronikásának feljegyzése, mely a győztes magyarok harzi daláról emlékezik.

Sőt negy századdal előbb Priscus Rhetor már a skythák, harzi dalairól, zenéjéről is közöl leírásokat. Annak is van nyoma, hogy ének, tánc, zene, már a pogány ősök szertartásainál is szerepelt. Árpádról is meg van írva, hogy vitézei sorában ott lehetett látni a dalnokokat, kik kobzok, sipok zengése mellett szórakoztató dalokat énekeltek. Sajnos azonban, hogy sem a vallási, sem a pogányharzi, sem a történeti énekek, nem születhettek az allandóság jegyében, az előbb említett oknál fogva ugyanígy, hogy a magyar nemzetnek a hagyományokhoz való szíves ragaszkodása daczara is egyetlen ének maradt meg a nép ajkán, ebből a régibb korból.

Pedig a hagyományokhoz való ragaszkodást erősen segítettek a pogány korból átjött regösök, ignezek, hegedősök és énekmondók, kik valóságos rendet alkotva, királyi gyamolitásban is reszesültek s Árpád királyunk alatt, a királyi udvarban méltó helyet foglaltak el. Fentartásukra külön királyi jószágok szolgáltak. A kedveltebb ignezek, énekmondók pedig nemesi rangot, sőt földbirtokot is nyertek.

Különösen érdekelhet bennünket az, hogy mi lehetett ez őskori dalköltészet tárgya. Erről bizonyítékok hiányában bizony csak feltevések szólhatunk. Az azonban kézenfekvő feltevésnek alapszik, hogy a nemzet származásáról Hunorról, Magyarorról, a honfoglalás dicső eseményeiről zenghetett. Ezt látszik megerősíteni a programunkban is felvett Csodaszarvasról szóló regösének is, melyet a teli napforduló ünnepén, karácsony táján énekeltek. Az ünnepek képzeletét is magyarozza a dal szövege. E képzelet szerint a napot aggasztó hordó csodaszarvas a mögötte levő nyilas vadász elől menekült a vízöntő felé.

Ebből látszik, hogy a regösének semmi más, mint az őskeleti hagyományok, hamisítatlan visszhangja, sőt mondhatjuk, egyenes ágon való leszármazottja, melyet a teli napforduló napjától az u. n. vízkeresztig, mikor t. i. a nappal hosszabbodása észrevehetőleg feltűnik — énekeltek. Ünnepi ének volt ez abból az okból, hogy a fény és sötétség tusakodásából ismét a világosság került ki győzelmesen, maga a napfordulási időbeli ünnep pedig a fény diadalanának ünnepe volt.

S ha magán e melódian kétségtelenül feltűnő a szlávok jelleg, de őskeleti hagyomány nyomán szerepeket csodaszarvas magyar felfogásra vett. Habar ismét az áll, hogy a csodaszarvas csaknem minden nép ősrégében szerepel.

Ezen kívül a műsorba való felvétel ellen látszik bizonyítani az a közismert tudat, mely a XIII-ik századbéli halotti emléken kívül korábbi írott emléket nem ismer.

Mit keres hat itt a XI-ik századbéli dal?

Igy fogtuk fel a kérdést mi is. S bármily kecségtetőnek ígérkezett is előadni egy olyan darabot, melyet eddig még egyetlen hazai dalegyet sem adhatott elő, levettük a napi rendről, mignem Dr. Sebestyén Gyula

kitűnő ethnógráhusunk ide vonatkozó feljegyzése alapján meg győződünk arról, hogy előbbi feltevésünk jogosulatlan volt.

Lassanként bizonyítékokra is akadunk a mi regös énekünk mellett. Ilyen p. o. az, hogy a szöveg egy része, mint egykorásu személyhez szól Istvánho a pogánynyokat üldöző királyhoz, továbbá es főként e dalszövegnek az a része szól mellettünk, a mely csaknem mindvégig a legerősebb bizonyítéknak látszott ellenünk, t. i. a harsfa kéreg nadrág, nyárfa kéreg boeskor. A szöveg ugyanis így kezdődik:

Harsfa kéreg nadrágunk,
Nyírfa kéreg boeskorunk,
Ha szabad be csoszogunk,
Ha szabad be csoszogunk.*

Megvallom, hogy én ösapáinkat csak sarkantyus eszímában tudom elképzelni most is, melyet, ha valahová betoppantottak, amugy magyarosan össze is ütöttek. Hol áll ettől a képzelte a viselkedéstől a csoszogás, plane nyírfa boeskorban való csoszogás. De ha tudjuk, hogy ez a napfordulati ünnep afféle jelmezes ünnep volt, hol a magyar ruházattal ellentétes boeskorok és büszke magatartástól olyannyira elütő csoszogásnak eríthető magyarozata van s ha tudjuk, hogy a nyírfa és harsfa a pogányöseinknél szentfa volt, melyből szent kelyheket szent edényeket faragtak s kérgéből bizonyos szenteskedő komoly vonatkozással boeskort is építettek, megszűnik elfogultságunk és erős dokumentumnak tekinthetjük, azt, a mi első pillanatra ellenünk látszott.

Pogánykori költészetünknek-e kétségtelenül legértékesebb kincsét, melyet a dunántúli végeken lakó őszlovénektől sajátítottak el őseink, melyet karácsony táján, Nagy-Kanizsa vidéken ma is énekelnek: így vettük fel programunkba s ezt a következő számban be is mutatjuk.

Kör éneklé a következő szövegrészt:

Harsfa kéreg nadrágunk,
Nyírfa kéreg boeskorunk,
Ha szabad be csoszogunk,
Ha szabad be csoszogunk,
Hejh regő rajta
Azt is megadhatja
Az a nagy jó Isten! (Ismételve.)
Ne fuss, ne fuss, ne fuss,
Szent-István királyunk,
Mi sem vagyunk ördögök,
Hanem te szolgálid.
Hej regő rajta stb. (Ismételve.)

Levél Kismarjáról.

(Czáfolat az „Egy virágzó kálvinista egyház végromlása” című cikkre)

Lapunk f. hó 16-iki számában egy Kismarjáról feladott tudósítást vettünk, melyet a beküldő felelőssége mellett közöltünk s melyre az érdemes kismarjai ev. ref. lelkész-től alábbi megnyugtató és határozott czáfólo levelet vettük. A legnagyobb készséggel közöljük:

Tekintetes szerkesztő ur!

Csak tegnap este, f. hó 19-iken kaptam kézhez a „Debreczen” f. hó 10-iki számát, a melyben „egy virágzó kálvinista egyház végromlása” című cikkben egy valakibusan kesergő egyházunk romja felett és teljesen légből kapott s vakmerő adatokkal szolgál egyházunkról, különösen a katolikus mozgalmat illetőleg.

Annyi tény, hogy a nyugalomba lépett Osváth Gyula jegyzőnek Kalman nevű fia egy szavazattal kisebbségben maradt az 1902. nov. 1-én megejtett jegyző választáson Fodor Gyula j. hodosi, romai katolikus vallásu jegyzővel szemben, az is tény, hogy ezen választást Biharvármegye deczemberi közgyűlése — megsemmisítette, bizonyosan a felebbezésben előadott — okok alapján, de ezen felebbezésben vesztegetésről szó sem volt, tény az is, hogy most f. hó 16-iken megejtett újabb jegyző választáson Fodor Gy. közfelkialtással megválasztott, miután Osváth Kalman újból nem pályázott es így partja minden aktiótól visszalépett, annyival inkább, mert a mint mutatkoztak a körülmények, bármilyen kísérletezés hasztalan lett volna, Fodor mellett erősen állást foglaltak a községi Elöljárók és képviselők. Hogy ezt miért eszelekedtek Kismarjának reform. képviselői és Elöljárói, ez az ő titkok; en mindössze a nyit hallottam tőlük, hogy a népnek ez az akaratja, ők pedig a nép képviselői; az is igaz továbbá, hogy a nép közt bujtogatás folyt különféle ígéretekkel, nevezetesen, hogy ha Fodor lesz a jegyző, akkor 3%-os penzt kapnak majd kölcsön az eddigi 7%-os kamatu kölcsön helyett stb., de az effele kortesfogások majd minden választáson megessenek, s ha sikert aratnak, az bizony nem egyébre, mint köznépünknek még mindig korlátolt felfogására mutat. Legnagyobb fel-tűnést keltett Dr. Dévay Zs. körorvos állás foglalása, ki az Osváth család iránt minden jóindulatot mutatott, a ki Osváth Gyula volt jegyzőt 25 éves jubileumán, mint a közseg szonoka üdvözölte, eszmeit sok szép szavakban dicsőítette, most pedig a választáson elene működött az Osváth pártnak nemcsak, hanem egy virilistól határozottan Osváth K. részére kapott szavazatot magánál tartott, ő nem is szavazott. Szóval a megtörtént jegyző választás csinált ugyan bonnyodalmat Kismarjában, de nem felekezeti, csak társadalmi jellegű, hogy ez majd hova nővi ki magát, az a jövő titka; en szeretem hinni es reményleni, hogy most már a jegyző választáson túl levén, a kedélyek rövid időn lecsillapulnak; kivált ha bekét hagynak mások is nekünk s ferdített es cselzatos cikkekkel, nem izgatják tovább is a kedélyeket kívülről, mert az a 16-iki cikk nem kis harjai eredetű, ha szinte ugy küldetett is be. Nem katolikus, hanem inkább zsidó mozgalmakról lehetne szó Kismarjában jelenleg, amennyiben ezek foglaltak állást a ref. egyház ellen; az egyház részére ösidőktől fogva utalványozott községi segélyt megfelelőbbézték; a mi ha sikerülne nekik, akkor a ref. vallásu lakosok évi terhe 20—25%-os közköltővel növekednők, ilyen jó akarrattal vannak ezen kereskedő es csaplaros urak a köznép iránt, a kiknek körében tartják fenn magukat, családjukat s gazdagítják nap mint nap magukat. Pedig jobb volna nekik, ha saját házuk előtt sepernének, ha zug iskolájukat, a mi törvény ellenes, nyilvánossá es törvényesse tenni igyekeznének.

Tisztelettel kérem a tek. szerkesztő urat, hogy fenntebbi cikketemet a f. hó 16-iki cikk helyre igazítása kép lapjában az Ujdonságok rovatában közzé tenni sziveskedjék, mert nem szeretném ha az egyházunkról hamisan terjesztett hír czáfolatlan maradna.

Kismarja, 1903. feb. 20.

Tisztelettel
Leel-óssi István
ev. ref. lelkész.

Szavay Gyula, ünnepi versek diszkötés 4 korona.
„ujabb „ 4 „
„ Juczikától a lobogóig „ 4 „

Összesen: 12 korona.

Megrendelhető: havi 2 koronás részletfizetésre
„Kazinczy” könyvkereskedő részv.-társaságnál
Debreczenben.

NAPI HIREK

Istentiszteletek.

Holnap, vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban Dicsőfi József lelkész, kistemplomban Szabó Bertalan püspöki káplán, Kossuth-utcai templomban K. Tóth Kálmán lelkész, ispotálytemplomban Harsányi Pál helyettes lelkész, csapó-kerti imaházban Kovács János népiskolai felügyelő. — Délután 2 órákor Jánosi Zoltán kápt. magyaráz a Nagytemplomban.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órákor az istentiszteleti igehirdetést Marteny Lajos főesperes végzi.

Adomány a sárospataki főiskola részére.

Főtiszteletű Kiss Áron püspök ajánló levelével együtt lapunk közlelbi számában közöltük a 371 esztendő sárospataki főiskola világi és egyházi gondnokainak a magyar protestáns közönséghez intézett segélyt kérő felhívását. Ekkor megírtuk, hogy a válságokkal küzdő, nagy történelmi multu és hivatásu főiskola részére adott filléreket, forintokat a debreczeni ref. püspöki hivatalban nyugtázzák és köszönettel továbbítják a rendeltetési helyre és ez ügyet ajánlottuk minden igaz magyarnak a figyelmébe és jöndulatába. És most örömmel jelentjük, hogy beérkezett a pataki iskola részére az első adomány. Dr. Kardos Samu ügyvéd és író küldötte olyan levél kíséretében, melyet, lapunk második helyén közölvén, ajánlunk mindenkinek, de különösebben zsidó polgártársainknak a megszívlelésére. Ezen levélben foglalt dicséretreméltó felfogás megfontolást érdemel és dicséri az eszme felvetőjét, kinek 20 azaz husz koronás adományát a főt. püspöki hivatalba szolgáltatott és hálás köszönettel nyugtatjuk.

A függetlenségi párt bálja.

Ma este tartja meg a debreczeni függetlenségi párt hirdett nagy bálját. Az Arany Bika-diszteremben összecsendülnek az ezüst sarkantyúk, délceleg magyar legények délceleg magyar lányokkal fordulnak dali magyar táncban. A farsangnak utolsó legfényesebb, legmagyarosabb mulatsága lesz ez. Hisszük, hogy mind anyagilag es erkölcsileg fényesen fog sikerülni ez az igazi magyar bál, melyen a Magyar testvérek húzzák a talp alá valót.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalnál a hét folyamán házasságot kötöttek: Csobai Károly—Vilmányi Erzsébet, Vass Kálmán—Fegyverneki Sára, Varga Mihály—Hermann Mária, Aszalós Sándor—Csapó Julianna, Gulyás György—Iván Julianna, Er-

dős János—Kis Eszter, Kovács András—Sári Zsófia, Kátai János—Földi Ágnes, Mancsa István—Icnei Margit, Pálfi István—Szilágyi Julianna, Nagy András—Vilmányi Erzsébet, Szőke Mihály—Dörgő Eszter, összesen 12 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halalozási eseteket jelentették be: Szigeti Dániel 16 napos csecsemő, Nagy Erzsébet 17 éves, özv. Faragó Mihályné Csapó Zsuzsanna 80 éves, Matkó Mária 18 éves, Mészáros András 2 éves gyermek, Sréter Lajos 6 éves gyermek, Vincze Lajos 16 hónapos csecsemő, Eperjesi Jenő 10 hónapos csecsemő, Molnár István 7 hónapos csecsemő, György Mária 2 éves gyermek, Láng Mihály 68 éves ny. hivatal szolga, özv. Szűcs Sándorné Ménes Erzsébet 78 éves, Gyám Róza 7 hónapos csecsemő, Takács Béla 2 éves gyermek, Harsányi Andrasné Püszpész Julianna 64 éves, özv. Grünvald Józsefné Braun Háni 80 éves, Nagy Etelka 15 hónapos csecsemő, Halasi István 63 éves napszamos. Füzési János 23 napos csecsemő, özv. Somosi Lászlóné Kovács Mária 83 éves, Varkoly Gyula 22 éves gyalogsági közlegény, Gombos Julianna 17 éves, Szűcs András 2 hónapos csecsemő es 1 halvaszületés. Összesen 26. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 50 születést (28 fiu, 22 leány) jelentettek be, így a születések 24 el multak felül a halalozásokat.

B. Ruzsinszky Ilona a „Katalin“ czárnő szerepében.

A pécsi színház válogatott közönsége előtt most került előadásra „Katalin“ című operette. Ez operetteben, zsufolt ház előtt, a debreczeniek kedves művésynője, B. Ruzsinszky Ilona asszony játszotta a „Katalin“ czárnő szerepét oly fényes sikerrel, hogy a Pécsi Napló-ból, egyebek mellett, a következő elismerést olvassuk a kiváló művésznőről: „a mai est fényes sikere újabb babérokat szerzett Ruzsinszkynek, ki a cím szerepét játszotta. Minden egyes számát vihar s taps kísérte. A hatalmas czárnő szerepere a vidéken nálánál különb énekesnőt aligha találhatnánk. Csodaszép hangja ma teljes fényében ragyogott és érvényre juttatta szerepének legaprólékosabb szépségeit.“

Beteg országgyűlési képviselő.

Részvétellel értesítjük olvasóinkat Papp Elek kedves bátyánknak, a nádudvari kerület örökös és rajongva szeretett képviselőjének a Kossuth párt kiváló tagjának a betegségéről. Papp Elek a karczagi kuriáján betegen időzik otthon és ez az oka, hogy a parlamenti harczokból, hol ő mindig az elsők között szokott a függetlenségi elvekért és a nemzetért, küzdeni, idáig nem vette ki a részét; d. Elek bátyánk gyógyulása már nem sokáig késik és ekkor a kunsági buzogán-

nyal magyarosan végig porol az oszt-rák lakáj sereg plunpráján.

Az ág. ev. állóregyület tea-estélyén

a felszolgálásra felkért és jelentkezett hölgyeket tisztelettel kérem, hogy vasárnap este legkésőbb 1/28 órákor megjelenni sziveskedjenek. Ekkor fog megtartatni a beosztás az asztalokhoz, hogy a 8 órákor kezdődő vacsorára érkező vendégeket mar ok fogadhassák. A rendező bizottság elnöke.

A debreczeni magyar görögkatholikus egyház tisztkara.

E napokban hagyta jóvá Firczak Gyula görögkath. püspök Ungvárt a debreczeni magyar görögkath. egyház tisztkarának megválasztását, mely a folyó évvel kezdődő újabb három éves cikklusra következőleg lett megalakítva: Világi elnök: Kerekes Géza nagybirtokos, főgondnok Czilli Mihály kereskedő, ellenőr Stéfán Vazul László m. a. v. hivatalnok, jegyző Plesa Ferencz káptalanító, egyház tanácsnokok: Dumbráva László m. kir. anyakönyvi felügyelő, Potorán István m. kir. tablai bíró, Jászenszak Sandor és Kováliczky Antal állami főrealiskolai tanárok, Popovics István m. k. postafőnök, Popovics Gyula és Dubay Jenő bankhivatalnokok, Erovics Gyula m. a. v. főellenőr, Artimovics Antal m. a. v. ellenőr, csekei Vass János, Mihálics Pal, Kubek György m. a. v. hivatalnokok, Rónay László és Püvelics Milan m. k. postatisztek, Thoma Miklós m. k. dőhánygyári tiszt, Iniczky Izidor m. k. adótiszt, Jeney István, Juga Gyula, Naczinszky Elek m. a. v. segédtisztok, Balogh Gyula m. a. v. hivatalszolga és Csanda József kereskedők, Juhász Sándor, Sinka János, Breza Pal, Gordan János iparosok, Győri Mihály, Korondán István, Csuri Péter, Bódn Gábor, Garicsak József és Lőrincz János kisbirtokosok.

A népkönyhára

érkezett újabb adományok: Oláh Károly és Király Gyula tanácsnokok utján egy magát megnevezni nem akaró emberbarát 100 kor., Takarékos és hitelintézet 20 kor., Harsányi Istvánné 16 kor., Szilágyi Imréné (ügyvédné) 10 kor., egy valaki 5 kor., Horváth Istvánné 1 tal kaposztat, Mogyorósi Mihályné 10 kiló lisztet adtak. Együttal köszönettel nyugtatványozom a tak. és hitelintézetnek a nőegyleti árvaház részére küldött 20 kor. adományát. Debreczen 1903 febr. 20. Szűcs Kálmán nögy. pénzt.

Eljegyzés.

A bájos és kedves Miklóssy Terez kisasszonyt a napokban jegyezte el Szilágyi Kalman gróf Dégenfeld Sándor hadadi uradalmának tiszttartója.

A Csokonai-kör és a Petőfi-társaság.

A Csokonai-kör Bartók Lajos halála alkalmából részvétiratot intézett a Petőfi-társasághoz, a melynek titkára a következő levélben köszönte meg a Csokonai kör figyelmét.

A Debreczeni I-ső Temetkezési Egylet

ládját megállapított segélyben részesíteni. A szövetkezet ugyanis 200 korona segélyt ad a megállapított létszámnál minden egyes egyleti tag temetésére. Tagja lehet a szövetkezetnek úgy helyben, mint vidéken lakó férfi vagy nő a 20. évi életkortól 60 évig. Beiratás 2 kor, 20 fill. Ezenkívül még akkor fizetendő 20 fl. ha a beiratkozott tagok közt haláleset történik. Az igazgatóság tisztelettel tudomására adja a tagoknak, hogy ezideig 7 halalozás történt, kiknek halotti jutalékok a jelenlegi látszam szerint ki is fizettetett. Felhívja tehát ezuttal is az igazgatóság a n. é. közönség b. figyelmét, hogy a már fent megnevezett jótékony egyletet minél tömegesebben belépésökkel pártfogolni sziveskedjenek. Beiratásokat elfogad az igazgatóság Jókai-u. 14 s Ótmalom-u. 1. és Varjassy Gyula egyleti pénztárnok Piacz-utcai kosárkötő üzletében (Bika szállóval szemben.) Értesítéseket s feleknek felvilágosításokat nyújt dr. Király Péter — ügyvéd — mint jogtanácsos és Iklódy János igazgatósági tagok. Ótmalom-u. 1 sz. egész napon át.

mint szövetkezet; mely Dobiecsky Sándor országgyűlési képviselő ur mint védnök s dr. Király Péter mint igazgató s jogtanácsos urak felügyelete alatt áll. A szövetkezet célja tagjainak halál esetén tisztes eltemetést biztosítani, és azok hozzátartozóit esetleg csa.

A Csokonai kör tek. Elnökségének
Debreczen.

Társaságunk e hó 15 dik tartott ülésében mutattam be a Csokonai-kör levelét, melyben az Elnökség részvétét fejezi ki fejlethetetlen alelnökünk Bartók Lajos elhunytá felett.

A Petőfi-Társaságot mélyen meghatotta a részvétnék ily nagybecsű megnyilatkozása s engem bizott meg, hogy érte a tekintetes Elnökség előtt köszönetünket tolmácsoljam.

Midőn ennek a kedves köteleességnek eleget tennék a Kör rokonszenvét továbbra is kérném.

Szana Tamás
a Petőfi társaság titkára.

Az ötödik protestáns estély.

Hamar népszerűvé váltak a debreczeni ev. reform. theologia hittanszaki önképző társulata által rendezett protestáns estélyek. Ez a népszerűség és látogatottság leginkább bizonyítja az estélyeknek a szükségességét. Az ötödik protestáns estély műsora a következő: 1. „Esti hymnus“. Bassuskarra ártta: Mácsai Sándor. Előadja a főiskolai enékkar. — 2. „A korszellem és a protestantismus kilátásai“. Irta és felolvassa Sáfrány Lajos ev. ref. tanítónőképezdei tanár. — 3. Részlet „Riualdó“-ból. Handeltől. Fordította Sáfrány Lajos. Eneki: Schmidt Mariska, harmoniumon kíséri: Török Erzsike urdölgy. — 4. „Szabolcska, mint protestáns vallásos költő“. Irodalmi tanulmány. Irta és felolvassa: Teleky Janka urhölgý. 5. „Keresem az Istent.“ Irta: Abrányi Emil, szavalja: Jakab Lajos hittanhallgató. 6. „Bűnvallomás.“ Beethoventől. Fordította: Safrány Lajos, vegyes karra alkalmazta: Tóth Erpád. Nagy Gyula vezetése s Tóth Árpád harmonium kísérete mellett előadja: az ev. ref. elsőbb leányávevő s tanítóképző intézet vegyes kara. — 7. A protestáns estélyek ez évi sorozatát bezárja Harsányi Pal, a hittanszaki önképző társulat elnöke. 8. 179. dicséret 10. verse. Eneki a közönség. Ezen érdekes protestáns estélyt márczius hó 1-én, délután 5 órakor tartják meg a főiskola disztermében. Számozott ülöhely ára 50 fillér. A terem fél 5 órakor fog kinyitadni.

A Csokonai kör felolvasó ülése.

A Csokonai kör február 28 án, szombaton délután ismét felolvasó ülést tart, melyen dr. Jászi Viktor, Konez Ákos, Farkas Imre és Fényes Samu, a „Bacsányi“ szerzője fognak közreműködni. A részletes műsört legközelebb közöljük.

Az izraelita tantestület a polgármesternél.

A debreczeni izraelita iskola tantestülete tegnap Kuti Zsigmond igazgató vezetésével tisztelgett Kovács József polgármesternél és kérte a tantestület iránti jóindulatát.

Elmaradt rendkívül közgyűlés.

A felekezeti elemi iskolák anyagi segélyezésének rendezése és jövő nem hagyott költségvetés újbóli tárgyalására e hó 26-ára rendkívüli közgyűlést tűztek ki. A közgyűlést azonban jövő hó elejére halasztották, amennyiben sem a felekezeti iskolák ügyével, sem pedig a költségvetés átdolgozásával nem jutottak még annyira, hogy azt e hó 26-án már közgyűlés elé lehetne terjeszteni.

A debreczeni siket-néma iskola alapja

Javára a városi színházban f. évi márczius hó 20-án és 21-én tartandó nagyobb szabású ünnepély 100 as rendező bizottsága f.

1903. évi febr. hó 21-én délután 5 órakor a városháza nagytermében gyűlést tart.

Öngyilkos katona.

A 39. gy. ezred 14 ik századánál tegnap reggel öngyilkosság történt. Varkoly József derék elvtársunk fia Varkoly Gula, ki egy éve szolgál, reggel, míg társai a kaszárnya udvarán sorakoztak, szolgálati fegyverével szíven lőtte magát és mire bajtársai és felebvalói hozzá siettek, már nem élt Varkoly öngyilkossága a Kossuth kaszárnyában nagy megdöbbenést keltett, annál inkább, mert 8 év óta az első eset ennél a századnál, melynek parancsnoka humanitására általában, még a polgárság körében is tisztelt és ösmeretes, hogy öngyilkosság történt. Varkoly értelmes, derék katona volt, kit felebvalói becsültek és szerettek. Öngyilkosságának oka abban keresendő, hogy az a leány, kit szeretett, az utóbbi időben elhidegült tőle és a mult héten is elment egy mulatságra, hol mással mulatott egész éjjel. A fiatalember halála részvétet keltett egy bajtársai, mint felebvalói között, kik az értelmes katonát becsülték az elhunytban.

A pálinkaivás korlátozása Debreczenben.

A pálinka ivás korlátozására már sokféle kísérletet tettek, de eredménytelenül. Debreczenben, hol a város, mint erkölcsi testület maga is hozzájárul szeszkereskedésével a pálinkaivás mértéktelen fogyasztásához, szintén történtek kísérletek ez irányban. Különösen az keltett megbotránkoztatást, hogy vasárnap, az istenitisztelet alatt egyik másik korcsmából részegen bukdosnak ki az agyonitatott emberek. Kiss Áron püspök maga intézett ez ügyben beadványt a tanácshoz, kérve segítsen ezen a türhetetlen állapoton. Amint látjuk azonban, semmi sem történt és a pálinkaivás még nagyobb mértékben terjed és pusztít városunkban. Ennek a káros szenvedélynek korlátozására szolgál az a szabályrendelet módosítás, melyet Végh Gyula a bűnügyi osztály főnöke, h. főkapitány adott be a héten a tanácshoz. A korcsmák, sörházak, pálinkamérésekre vonatkozó régi szabályrendelet módosítására vonatkozik ez az előterjesztés. — Lényeges és üdvös az a módosítás, melyet a rendelet 6 §-ára vonatkozólag tett Végh Gyula. A módosítás szerint vasárnap és ünnepnapokon a korcsmák, pálinkamérések reggel 8 órától délután 4 óráig zárva lennének. Igen helyesen indokolja meg Végh Gyula ennek a szakasznak fenti módosítását. Ezeket mondja ugyanis az indokolásban:

„A 6-ik §. módosítására a folyton növekedő részegeskedés szolgáltatott alkalmat, s azon körülmény, hogy az istenitiszteletek alkalmával a nép legalsó osztálya a pálinka ivástól visszatartassék, s a templomokba menő s azokból kijövő egyének a lépten-nyomon felmerült részeg

egyének durva s pálinkától lerészegedett viselkedésétől megvédelmezhetőek legyenek. Tehát ezen javaslatban mig egyfelől a vallásos érzület istápolása, előmozdítása czéloztatik, addig másfelől a nap-nap után nagyobb arányokat öltött részegeskedés, mely nemcsak egyeseket, de családokat anyagi és erkölcsi tekintetből tönkre tesz, — lehetőleg korlátoztatni szándékoztatik.“

A tanács már foglalkozott a módosítással. Azonban határozatot nem hozott, hanem véleményezésre hívta fel a jog és pénzügybizottságot. A módosítást részünkről helyesnek tartjuk, mert így ha nem is teljesen, de némiképp korlátozhatjuk a pálinkaivást pusztító, barommá alacsonyító szenvedélyét. Angliában, Amerikában, ahol az alkohol ellenes egyesületek áldásos működést fejtenek ki, törvényhozásilag rendelték el, hogy vasárnap és ünnepnapokon a korcsmák és pálinkamérések egész nap zárva tartandók.

Esküvő.

Molnár Lukács helybeli nagykereskedő kedves leányának, Mariskának e hó 22-én holnap déli 12 órakor esküszik örök hűséget a róm. kath. templomban Kóczián Gyula balassagyarmati kir. alügyész.

Zichy Jenő gróf és a függetlenségi párt.

A Pol. Ért. jelenti: Zichy Jenő grófot ma Kossuth Ferencz több függetlenségi párti képviselő társaságában fölhívta, hogy lépjen be a függetlenségi pártba, miután politikai állásfoglalása teljesen egyezik a függetlenségi párt álláspontjával. Zichy Jenő gróf hajlandóságát fejezte ki, de csak bizonyos feltételek mellett s ezek közt szerepel a delegáció kérdése is. Zichy Jenő gróf hivatalos alakban még nem formulázta feltételeit valószínű azonban, hogy a függetlenségi pártba való belépésének kérdése közelebről a függetlenségi és 48-as Kossuth-pártot is foglalkoztatni fogja.

A kereskedő urak figyelmébe.

Tisztelettel felkérjük a tanoncztartó főnök urakat, hogy a kereskedő-tanoncziskolába járó tanulóik második félevi tandíját, a mely e hó 1-én vált esedékessé, folyó februárius hó végéig az iskola pénztárába mulhatatlanul befizetni, illetőleg tanulóikkal a rendes tanítás óráiban beküldeni sziveskedjenek. A Kereskedő Tanoncziskola igazgatósága.

Egy vasúti kalauz balesete.

Sandor József jegyvizsgáló kalauzt súlyos baleset érte. A szatmári vonattal hajnalban indult el és amint egyik kocsiból a másikba akart átmeeni, megcsuszott és leest. Esméletlenül terült el a földön, mert senki sem vette észre leestét, reggelig fektült ott, mikor is a pályőr talált rá. Súlyos sérüléseket szenvedett fején. A legközelebbi vonattal behozták Debreczenbe és most itt hozzátartozói ápolják.

Eötvös Károly Mezőtúron.

Nagy napjuk volt tegnap a mezőtúriaknak. Eötvös Károly, a jeles író és képviselő, előadást tartott az ottani kereskedelmi egyesületben, a rendi országgyűlésről. A kiváló vendéget fellobozóztak házak, lelkesen éljenző nép és hosszú kocsisor kísérté szállására. Az előadáson ott volt a város és a környék előkelősége, amely az utánozha-

tatlan közvetlenséggel beszélgető vajdát kitérő lelkesedéssel ünnepelte. Az előadás után diszvácsora volt, ahol Dunsits mező-turi ügyvéd mondott talpraesett felköszöntőt Eötvösre.

Általános a panasz

a háztulajdonosak ellen, hogy a lakás keresőkkel együtt, nem tartják be azon ismert szabályt, hogy a kiveendő lakást a nap bármely órájába mutogatják a kivenni szándékozónak, s ezzel a lakókat évésben s minden kényelmében háborgatják. Mi ezuttal olvasóinkat figyelmeztetjük, s tudtára adjuk azoknak, a kiket illet, hogy d. e. 10-12-ig és d. u. 3-5 óráig van a lakás nézés ideje, s ha aztán ezeken az órákon kívül alkalmatlanok valaki s a bent lakó, házigazdától együtt, ki utasítja a lakás nézést, magára vessen a jogos eljárásért. A közönség köréből küldtek be ezen épületes és tanulmányos sorokat, mely figyelmet érdemel.

A debreczeni kölcsönös segélyző egyesület

(Kossuth-utca Zádor ház) igazgatósága tudatja az érdeklődő közönséggel, hogy a folyó évben alakult 20 ik évtársulatra késedelmi díjak fizetése nélkül e hó végéig lehet könyvet váltani.

Névmagyarosítás és új cég.

Heidenhoffer Pál fiatal kereskedő, ki a napokban nyitott a Piacz utcán társulást Zengevald Géza eddig is előnyösen üsmert kereskedővel, nevet a tegnap leérkezett belügyminiszeri rendelettel „Majtini”-re magyarosította. A fiatal kereskedők nagyban igyekeznek a közönség igényeinek megfelelni, mert üzletüket tetemesen nagyobbították s Majtini ez időszert is Debreczentől távol van, be vasarlandó a sok szép és új por tékákat.

Megdorgált tanoncok.

Az ipartestület elnöksége tegnap száz tanonczot dorgált meg iskolai mulasztásért. A tanoncok legnagyobb része pénzbüntetést kapott; öt tanoncznak huzamosabb idővel meghosszabbították inaskodási idejét.

Nyilatkozatok Aulich ezredesről és Hajdu főhadnagyról.

A „Magyarország”-ból olvassuk: A Fejérváry Geza báró honvédelmi miniszter é Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő között Aulich ezredesre és Hajdu főhadnagyról vonatkozólag felmerült vitás kérdésre nevezve két érdekes nyilatkozat jelent meg, a melyek közül az egyik Lengyel Zoltán képviselőhöz, a másik egyenesen a miniszterhez intéztetett. Az egyik nyilatkozatban Bernáth Aladár a következőket jelenti ki: „Nvaradi esetek” czimű előadott dolgok, fájdalom, a valóságnak megfelelnek. Igaz, hogy Aulich akkori ezredes Hajdu István főhadnagyt megbüntette, mert magyarul beszélt az utcán. Annak idején tudta azt az egész város. Bizonyítja ezt az is, hogy Hajdu ezért helyezettte át magát a honvédséghez. Amint hallom, a Hajdu-estet még Debreczenben is tudták, ahova Hajdu való. Hogy a „strafprotacollba” mit jegyzett be a büntetés okául Aulich, azt csak ő, meg a jó Isten tudja. A miniszterhez intézett levelet Gunya Béla írta, ki abban a következőket mondja: „1898-ban gyakorlatra Nagyváradra vonultam be; akkor Aulich volt az ezredes. Én nekem nem volt szerencsém vele az utcán találkozhatni, de már arra határozottan emlékszem, hogy egy napon egypár, velem egyidőjűleg bevonult tartalékos tiszthe-

lyettes vagy őrmester elkeseredetten felszólt és panaszkodott, hogy az ezredes az utcán durván ráuk szólt, mert magyarul hallotta beszélni őket. A nevüket is meg tudnám nevezni, de nem teszem, mert most, öt év múlva, nem mernék rá megesküdni, csakugyan ők voltak. Többet állítani pedig, mint amennyit tudok, nem akarok.

A „Polgári takarékos és segélyszövetkezet”

értesíti a t. közönséget, hogy a harmadik évtársulat leszámolása f. hó 23-án hétfőn kezdetét veszi és a betétek visszafizetését 6% kamattal együtt megkezdi.

Bohócz-estély.

Holnap 22-én farsang utolsó vasárnapján a „Korona” táncsteremben zártkörű nagy álarozos és jelmezes bohócz-estélyt rendez Schaf János és a rendezőség, mely iránt nagy az érdeklődés. A „Bohócz-estély” 7 órákor kezdődik. Belépti-díj 2 kor. személynként.

Mindenki tudja,

hogy a Mauthner-féle impregnált takarmány-répamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Orvosi körökben

már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

A Korona Takarékos és hitelszövetkezet

1903 ik évi jan. 1-én megnyitotta a 3-ik évtársulatát. Ezen új évtársulatra a beiratkozások a szövetkezet Piacz-utca 6. sz. alatti helyiségében teljesíthetők. Minden törzsbetét után **hetenként 1 korona fizetendő.** Az intézet előnyei: **törzsbetétei 6 százalékos jövedelmeznek,** kötelező heti betétekkel előmozdítja a takarékoságot, továbbá minden törzsbetét után **200-260 korona kölcsön kapható.** Miután a szövetkezet a kölcsönnek külön visszafizetését nem kívánja, hanem a heti betétekkel törlesztődik, így a szövetkezet kölcsönei könnyű visszafizetési módozat által különösen előnyösek kereskedőknek, iparosoknak, mezőgazdáknak és hivatalnokoknak egyaránt. **A kölcsönök kezesség mellett, betáblázásra és biztosítésként elfogadható értékekre adtak.**

A két évtársulatba beiratkozott 1529 tag heti 6948 korona befizetéssel. A befizetett tőke 464,721 korona. **A belépés ez idő szerint még mulasztási illeték nélkül történhet.**

Táviratok.

A félegyházai küldöttség a képviselőházban.

Budapest, 1903. febr. 21.

Félegyháza város 150 tagu küldöttsége ma reggel megjelent a képviselőházban. Holló Lajos képviselő vezette a küldöttséget, kiket Apponyi gróf házelnök fogadott, Apponyi a kérvény átvétele után kijelentette, hogy örvendő miszerint a deputáció óhajának tör-

vényes formában adott kifejezést. Kéri, hogy várják be a törvényhozás döntését és várják azt bizalommal.

A képviselőház ülése.

A képviselőházban folytatták a katonai javaslatok tárgyalását.

Ezt megelőzőleg **Kammerer** beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését a civilistáról.

A szélsőbaloldalon óriási Eláll! Eláll! kiáltások hallatszanak, míg a jobboldalról többen kiáltják: Rendre! Kammerer bevégzi jelentését, leszáll az emelvényről.

Az ellenzék zajong, kiabálja: Semmit sem hallottunk!

Barabás Béla, Rakovszky István megtámadják az elnököt, mire Kammerer újra elmondja jelentését, kéri a javaslatot tárgyalásra kitűzni.

Barabás Béla az osztályokhoz utasítani kéri a javaslatot. A kormányparti többség nem fogadja el az indítványt. Ezután áttértek a katonai javaslatok tárgyalására.

Tisza István gróf fejtegeti, hogy hive a közös hadseregnek. A nemzeti aspirációk ennek keretén belől megvalósítandók. Kéri az ellenzék, kiemelje a közös hadsereget. Tisza szerint a hadsereg szervezete nincs ellentétben a LXVII. évi 12. tv. czikkkel.

Kiáltások: Tisza Kálmán 67-ben nem ezt mondta!

Tisza István: Andrassy minden szavát magáévé teszi. Szükségünk van a nagy hatalmi állásra. Kéri az ellenzék, ne válasszanak támadásuk célpontjául olyan pontot, mely kívül kell, hogy álljon a vitán. Ne szerezzék meg ellenségeinknek azt az örömet, hogy rámutassanak: ime így köszöni meg a nemzet a királynak a mit vele tett.

Felkiáltások: Nincs mit köszönni!

Barabás: Aradot!

Tisza István nagy zajban jelenti ki végül, hogy a javaslatot elfogadja.

Rákosi Viktor meggyógyult.

A népszerű hajdukövet, a jeles író Sipulusz, Rákosi Viktor mint örömmel értesülünk felgyógyult és ma már megjelent a Házban. Kossuth, Széll, Wlassics, Apponyi, Zichy Jenő gróf melegen üdvözölték felgyógyulása alkalmából.

*SZINHÁZ.

Czifra nyomorúság.

Csiky egyik nagyhatású darabját elevenítette föl a társulat kicsiny, de lelkes közönség előtt. Sőt mintha a lelkesedés túlságba ragadta volna; annyi nyiltszini tapsot régen nem hallottunk, mint tegnap este. Pedig az előadás meglehetősen közepes volt.

Valamennyien sok igyekezettel játszottak, az látszott a szereplőkön, de igazán kiváló alakítást egyik sem nyújtott. A férfi

szereplők közül Klenovits, Farkas Béla, Patáki és Palágyi nem mentek túl a közepes mértéken. Virágháti a Mádi Simi hálás szerepét játszotta. Debreczenben ezt a szerepet már több színésztől látuk, de eddig mind jobb alakítást mutattak be a tegnapi estinél. Legjobb volt még Sebestyén, aki, mint Csoma Bálint napi díjas, ismét öreg ember szerepet adott ügyesen, hatással.

A női főszerep Menszáros Margitnál volt, akinek játékát kissé bágyadtak találtuk. Csige Ionka ismét nagyobb szerepet kapott a az első két felvonásban, mikor egy bakfis lányka bájos naivságát kellett ábrázolnia derekasan meg is felelt. De a két utolsó felvonás drámai kitöréseire hiányzott az ereje. A drámai hangnemben még gyöngö.

Jeszzenszkné meglepetést hozott. Edig csak tragikai szerepeket láttunk tőle, tegnap este Mézesné adta, a darab egyik rokonszenves, humoros mellékalkját. Játékával megmutatta, hogy — amit eddig nem tapasztaltunk nála — a komikai véna sem hiányzik belőle. Játékmodora meglepően hasonlított a debreczeni színház volt kiváló komikájára Kiss Irénéhez. E próbálkozás sikere bizonyára buzdítani fogja Jeszenszknét hasonló újabb próbára.

Ha a tegnapihoz hasonló sikere lesz, akkor nem fog ártani tehetségének ezt az oldalát is kifejleszteni.

A diszletek, mint mindig; megfelelőek és izléesek voltak.

(— s — c)

Szerkesztői üzenetek.

Csurka István urnak, helyben. Sajnáljuk, hogy az érdekes munka kéziratát más lapnak is átadta, így mi azt tovább nem közöljük, hanem a kéziratot rendelkezésére boesátjuk. Ha tudtuk volna, hogy így járunk, semmi esetre sem mentünk volna bele az eddigi közlésbe sem.

Dr. Hegedűs Pál honvédegyleti elnök urnak. Helyben. Mivel munkatársunknak idáig ne sikerült átadni, a lapunk utján, a debreczeni 48—49-es honvédegyletnek adományozott 100 koronát, a hazafias és derék Halászasztársaság szép adományát, tisztelettel kérjük az elnök urat, hogy szíveskedjék hétfőn délben szerkesztőségünkbe fáradni, hogy a szép adományt végre kézhez adhassuk.

A legjobb és legerészségesebb
üditő-ital,
mely mint asztali ital kitűnően kedvelt és borral, cognaccal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű
vegyületeket ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legfinestebb egyetemes
• **SÁVANYU-KÜD**

oltja a szomjat, hűsít és felfrisít egyaránt. A legjobb szer a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használata mellett, melynek üvege 35 kr, valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed., Wien, 19/I. Sommergasse I.** — Kapható Debreczenben **Mihalovits István** a „Kigyóhoz“ czimzett gyógyszerertárában. **Tóth Béla** gyógyszerész. Határozottan kérjük **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéséért jó díjazás adatik.

Boros Testvéreknel

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező **legolcsóbb árakban.** Maradékok féláron.

Tölgyfa szőlőkaró

kapható míg a készlet tart **Hegedűs Emil** tűzifa raktárában nagyban és kicsinyben Miklos-u. 7.

Eladó Egy jókarban levő Bösendorfer zongora 60 frtért, több függő lámpa és egy tükrös fogas és esőernyő tartó értekezhetni Miklós-utca 11.

150—180 szál akácfa

haszonra való eladó. Értekezhetni Erzsébet-ut 34 sz.

GOLDSTEIN KAROLIN

mellfűző műterme
DEBRECZEN.

LEGUJABB

Legujabb fazonu

orvosilag elismert és ajánlott
előlfűző egészségi miederek.

Eladó fürdő.

Igen látogatott és jó forgalmu gyógyfürdő, vasuti állomással, butorozott kényelmes lakószobákkal, vendéglői joggal, szántó föld és erdővel jutányosan eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

134. okt. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alólirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyváradi kir. törvényszéknek 14041/902. számú végzése folytán Csiri Sándor érmihályfalvai lakos végrehajtató javára Nagy Zoltán érmihályfalvai lakos ellen 223 korona s jár erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag le és felülfoglalt és 1844 koronára becsült butorneműek lószerszám stből álló ingóságok 223 kor. tőke ennek 1902. július hó 15. napjától járó 6% kamata eddig összesen 52 kor. 90 fillér per, végrehajtás kérésű és foganatosítási, továbbá 4 kor. 20 fill. árverés tüzési költség erejéig nyilvános árverésen eladatni fognak.

Mely árverésnek a székellyhídi kir. jbi-róságának 1903. évi V. 772. számú végzése folytán a helyszínen, vagyis Érmihályfalván alperes lakásán leendő eszközzésére **1903. évi február hó 25-ik napjának d. e. 1 órája** határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tcz. 108 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek a becsláron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tcz. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

A mennyiben ugyanezen ingóságok más végrehajtatók javára le vagy felül foglalva vannak, az árverés az 1881. évi LX. tcz. 120 § a értelmében mindazon végrehajtatók, foglaltatók és felülfoglaltatók követelésének kielégítésére rendeztetik el, kiknek javára az árverési hirdetmény kibocsátása napjáig a foglalás már foganatosított.

Székellyhid, 1903 február 10.

Jóny Lajos kir. bir. végrehajtó.

CATTIGYÖRGY

ut. cs. és kir. udvari szállító Fiume.

Tengermelléki vasteje

a legjobb és leghatásosabb szer a

sápadtság (Anaemia)

ellen. Könnyen emészthető, szag és íztelen vasoldat. A fogzománcznak nem ártalmas és az étvágyat emelő szer. A sápadtság könnyebb eseteinél 6, nagyobb fokú anaemiánál 12 palaczk szükséges a sikerhez.

Postaládacska 6 palaczkkal 6 korona. Utánvét mellett.

„Tip“ tűzgyújtó

finoman nicklirozottságával ma a legsikerültebb találmány.

Csak egy nyomás

és oly világos fénnel égő lángot kapunk, melyet szivarra, pipára stb. gyújthatunk. Kicsiny, lapos alakjánál fogva pedig mellényzsebben hordozható. Sok évi használhatóságáért szavatoltatik. 1 db. ára 1 trt, 3 db. ára 2 frt 85 kr. A pénz előleges beküldése mellett bérmentesen — e vétként utánvét mellett.

Szétküldés egyedül

Heinrich Kertész Wien I. Fleischmarkt No. 18 - 248.

A párisi világiállításon **GRAND PRIX** a legnagyobb kitérés.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, V-dik kerület, Váci körút 32-ik szám alatt.

ajánlja a magyar kir. államvasutak gépgyárában készült
4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű **GŐZCSEPLŐKÉSZLETEIT**
14, 16, 20 lóerejű **COMPOUND-LOCOMOBILJAIT** s végre

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszaló, marokrakó és kévekötő aratógépeit,

továbbra **aczelöntésű ekefővel ellátott ekéit** és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Pokrócok

Lovak részére!
Szoba padlóra!
Léghuzam ellen!
Íróasztal elé!

Flanell takarók!
Plüss uti-takarók!
Plaidek!

Erdélyi hosszú szőrű
eserge pokrócok!
nagy választékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

új szőnyegházában (4)
DEBRECZEN, Kossuth-utca 11.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére.
Étvágy gerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 2000 orvosi előismerő nyilatkozat.

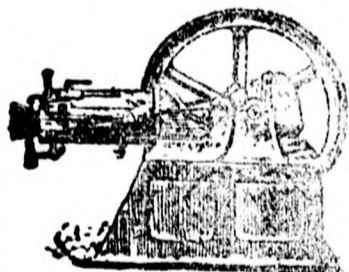
Kapható

I. Serravalló-nál

Trieszt — Barcola.

A gyógytárakban pedig $\frac{1}{2}$ lit. üvegekben **2 kor. 40 fillérért**
 $\frac{1}{1}$ " " **4 " 40**

Elismert legjobb s legolcsóbb BENZIN-PETROLIN GAZMOTOROK

és locomobilok
villanyos gyújtással és szelep kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett minden gazdasági célra alkalmas. **Nem gyor-futók** tehát malomse-

mekre különös előnnyel használhatók. Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett **OSERS és BAUER motorgyára.** Magyarországi vezérképviselőt és raktár:
Dénes B. Budapest, VI. Váci-körút 61.
Arjegyzék ingyen!

Tisztesség és ügynökök kerestetnek.

Egyedül valódi angol Gyógyszerész A. THIERRY BALZSAM

Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvényszéki mintavédelem alatt áll.

E balsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek kóros bajainál, veget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebb bajokból is. 2. Kitérő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyítja a gyomor, szélgyöcsöt s a tagrángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomtól s kigyógyít a Hämorrhoidákól, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájások, üres fogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a fejfűfűgést, a száznak s a gyomornak büszét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és belbajoknál, u m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs. égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiütéseknél, megszünteti a fejfűjást, szakgatást, rheumát, fűlbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a **mellékelt zöld mezejű apácza-védjegyre!** Hamisításoktól legjobban óvakodunk, ha **egyenesen** gyáramból Auszria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Hercegovinában 4 kor, 60 fillér. Kevesebb nem küldeték. Sztéküldés előrefizetés vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved ön?? Hiszen önnek gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle **Centifolia kenőcsöt** használja, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utólérhetetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontvesedéseknél, vágás, szurás, lővés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgűlés, a lábnaik járás közben történt kisebelése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyűlt vér, fűzugas stb. eseteiben. 2 tégely csomag csomagolással postadijjal együtt 3 kor. 50 fill. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Limited in Pregrada” a tégelybe van-e égetve. Eme két gyógyhatásában utólérhetetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétküldhető. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi se-gély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalau elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletben e világhírű, olcsó, megbízható, a mellett ártalmatlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kitérő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cim:

Apotheker Thierry (Adolf) Schutzengel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Főraktár: Budapest Török József, Zágrábban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztatik kőszvényeél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevasárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszertárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók. ••
Rudolstadt.

A Debreczeni Kölcsonös Segélyező Egylet

mint szövetkezet

XIX-ik rendes közgyűlése

1903. évi február 22-én, d e. 10 órakor. a városháza nagytanácstermében

tartatik meg, melynek tárgysorozata a következő:

1. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről.
2. Az évi mérleg számadások és a felszámoló XIV ik, vagyis az 1897. évtársulat vagyonmérlegének betérjesztése.
3. A felszámoló bizottság, valamint a felügyelő bizottság jelentése és ezeknek kapesán a felmentvény megadása az igazgatóság, felszámoló és felügyelő bizottság részére.
4. Az igazgatósági jelentésben foglalt indítványok fölötti határozathozatal.
5. A XV ik vagyis 1898-iki évtársulat felszámolásához 5 felszámoló bizottsági tag választása.
6. Az alapszabályok kibővítése, illetőleg módosítása.
7. A kilépő 5 igazgatósági és 5 felügyelő bizottsági tag helyének betöltése.
8. Indítványok, (melyek a közgyűlés előtt 14 nappal az igazgatóságnál beadattak.)

Jegyzet. Az évi mérleg és számadások kinyomatva, a közgyűlés előtt 8 nappal, az egylet helyiségében, minden egyleti tag által a hivatalos órákban átvehetők.

Kivonat az alapszabályokból: 30—31. §§. A közgyűlésen az egylet minden tagja, minden betét után 1 szavazattal bir, de 10 szavazatnál többet senki nem gyakorolhat, minden egyleti tag csak egy megbízást vállalhat magára, a megbízás csak 10 szavazatra jogosíthat.

Minden tag szavazati jogosultságáról, szavazatának számáról igazolványt kap, melynek alapján a közgyűlésen szavazólapok adatnak ki. Az igazolványok a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a szövetkezet helyiségében, a törzsbetét könyvek felmutatása ellenében adatnak ki. Ugyan-
 ott bemutatandók a meghatalmazások is. — A közgyűlés helyén vagy idejében igazolványok, vagy igazolvány nélkül szavazólapok nem adatnak ki.
 A kilépett igazgatósági tagok újból megválasztandók.

Vagyon Mérleg Számla 1902. december 31-én.

Tartozik:

Pénztár készlet 2242.39, Kötelezvények 5001355, Folyószámlán 4095.37, Felszerelések 5359 28, Ingatlanok 5018 30, Átmeneti tételek 2821.59, összesen 5020891.93.

Követel:

XIV - XIX. évtársulat befizetése 4301731, XIV - XVIII. év társulat haszoneredménye 329092.41, átmeneti kamatok 24976.84, Tartalék alapok 99957.17, Vegyesek 34781.04, nyereség mint egyenleg 230353.47, összesen 5020891.03.

Tagok és törzsbetétek 1902-ik évben belépett 3486 tag 21933 törzsbetéttel. 1902. év végén volt 8176 tag 9787 könyvre 70439 törzsbetéttel.

Kelt Debreczen, 1903 jan. 18-án tartott igazgatósági üléséből.

Simonffy Imre, kir. tanácsos elnök.

Veszteség és Nyereség Számla 1902 december 31-én.

Tartozik:

Tiszti fizetések és üzleti költségek 49218.34, Adók 7545.88, Leírások 5848.19, Igazgatósági jelenléti díjak 16705 94. Az alapok járuléka 8447.07, nyereség mint egyenleg 230353.47, összesen 317818.89.

Követel:

Kötvény és Számla kamatok 287315.54, Illetek 5131.03, Késedelmi fillérek 15602,34. Beíratási díjak 8892.20, vegyesek 877.78 összesen 317818 89.

1902-ik évben felszámolt 975 tag 8298 törzsbetéttel.

Vadon Sándor, jogtanácsos, jegyző.

Üzlethelyiség változás!!!

Van szerencsém értesíteni, hogy

kályha- és vashutor-raktáramat

Hatvan-uteza 2. sz. a. házamból piacz utca 27. sz., városi bérházban (volt Mendelovits üzlethelyiség) a városi székházzal szemben helyezem át.

Ujbereidezés alá kerülő raktáramban nemcsak porcellán-, vas- és Meidinger rendszerű kályhákat, vashutorokat, fürdőkádakat, jég szekrényeket és fényezett árukat tartok fenn dus választékban, de felszerelem azt minden igényeket kielégítő konyhafelszerelésekkel, nickel és nickelirozott árukkal és vadászati cikkekkel. Lópor elárusítanom is ezen helyiségbe lesz.

Eddig tanusított bizalmáért és pártfo ásaért hálás köszönetemnek kifejezést adva s kérve azokat a jövőre is részemre fentartani, vagyok kiváló tisztelettel

TÓTH GYULA,

vaskereskedő.

Villamos különlegesség

ujdonságok.

Zseblámpák, önműködő gázgyújtók, rendkívül czélszerű és olcsó házi csengő (bárki által felszerelhető.)

Kapható

Lukács Vilmosnál, Hatvan-u. 6.

Báli toillettek és jelmezek tisztítását

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

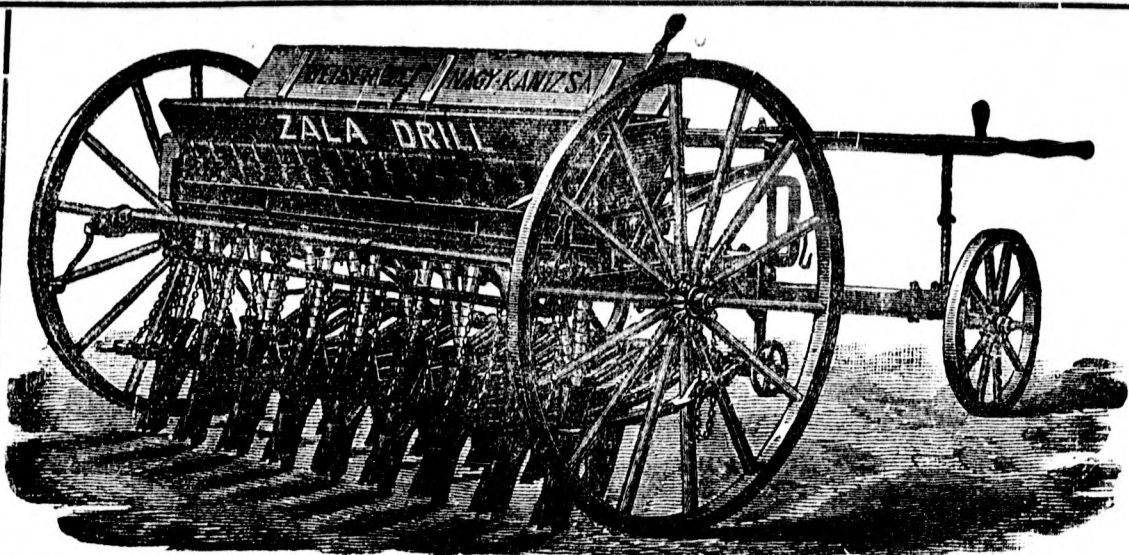
kelmefestő és vegytisztító
 intézete

Debreczen

Széchenyi utca 42.

Vidéki tudakozódásokra azonnali válasz.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

alkalmas, hazánk legjobb sörvetőgépeit szab. kikapcsolható kapacsuklyókkal. Homokos talajra a „ZALA-DRILL” különösen e célra készített és kitűnőnek bizonyult vetősarukkal lesz ellátva. „PERFECTA” merítőköröngös vetőgépeit leszállított áron. „PLANET” rendszerű lókapait. „PLANET” rendszerű kézi tolókapait 2 kapakéssel 14 kor., töltőgetőtest külön 6 kor. — „HOLLINGS-WORTH” lógeréblyéit. Kukoriczamorzsolóit, szecska és répavágóit, valamint egyéb gazdasági gépeit és eszközeit.

Árjegyzék szívesen küldetik.

Raktár: Debreczen, főpiacz 43, a Svetics ház udvarán, a Dréher sörcsarnok mellett.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

Ajánlja egyetemes aczélekeit □ aczélgerendélyvel, első minőségű tömöraczel kormányokkal. Kétvasu aczélekeit. Az egyetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvényeit boronáit és egyéb talajmi velő eszközeit.

ZALA-DRILL

sík és hegyes talajhoz egyaránt

Gelbmann József

Weiser J. C. gazd. gépgyár képviselője.

HAZAI GYÁRTMÁNY!

HAZAI GYÁRTMÁNY!

ÚJ ÜZLET

ÚJ ÜZLET.

Van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy Debreczenben, Piacz-utca 48. sz. alatt, Szent Anna utca sarkán

ÁCS TESTVÉREK

törvényszékiileg bejegyzett cégünk alatt egy a mai kor minden követelményének megfelelő

rőfös, nődivat és rövidáru üzletet

nyitottunk, hol is állandóan nagyválasztékot tartunk;

Női ruhaszövetek,
Jó mosó cretonok,
Francia és delain batisztok,
Kész blousok,
Fehérneműek,

Szepességi vásznak
Asztalneműek.
Függönyök,
Ágyterítők,
Paplanok,

valamint mindennemű női és férfi szabó kellékek, csipkék, szalagok és diszkekből.
OLCSÓ ÁRAK mellett előzékeny kiszolgálást ígérve, a n. é. közönségnek szíves pártfogásaért esedezünk.

Teljes tisztelettel **Ács Testvérek.**

ÚJ ÜZLET.

ÚJ ÜZLET.

Unghváry
László

(Czegledi) 300 holdas bor termő szőlőtelepenek; továbbá gyümölcs- és szőlőfaiskolájának árjegyzéke megjelent, hol 5 krajczáról felfelé egyes csemekék, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők; továbbá — 16—18 forinttól felfelé saját termései rendkívül finom díborok, kaphatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa, vadonca, akác- és gleditschia-csemekék. Tessék árjegyzéket (borról is) kérni.

KOVÁCS SÁNDOR

mérnöki irodája

Debreczenben, József kir. herczeg-utca 13. sz.

Elvállalja a mérnöki foglalkozás körébe vágó mindennemű munkálatok tervezését, építés vezetését és felülvizsgálását.

Mindennemű műszaki kérdésben szakértői véleményt ad.